Vikipedi
Özgür Ansiklopedi

Müzik mitolojisi

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Müzik mitolojisi, müzikle ilgili mitleri araştırır. Bunlar genellikle müziğin ortaya çıkışı, müzik aletlerinin oluşumu ve müzisyenlere gelen ilham konularında yoğunlaşır.

İçindekiler

Kapsamı

Müziğin ortaya çıkışı genel olarak ilham veren ruhsal varlıklara bağlanmıştır. Çalgıların ortaya çıkışı ise kozmogonik (kainatın oluşumu) kökenli anlatılara kadar uzanan kimi efsane ve öykülerde yer almıştır.[1] Müzisyenlere gelen ilham ise hir biri kendine özgü olarak gelişen olaylar çerçevesinde anlatılır.

Farklı kültürlerde müzik ve mitoloji ilişkisi

Müziğe dair efsanelerin daha çok Yunan mitolojisi içerisinde ön plana çıkmış olduğu sanılsa da farklı kültürler içerisinde de müzik aletlerinin veya müziğin icat edilmesi etrafında oluşan mitler oldukça fazladır. Bunlar eski Türk kültüründe ve Anadolu efsaneleri arasında da varlıklarını gösterirler.

İran'da 15. yüzyıla ait bir müzik mitine göre, Safiyyüddin Abdülmümin'in müziğin kıymetli ve değerli bir bilim olduğunu göstermek için susuz deveyi müziğiyle yönlendirmesi örneği anlatılır.

Türk halk kültüründe

Hayvanlarla iletişim kurabilme bazen çalgının kendi gücünden kaynaklanır, bazen çalan kişinin yeteneğinden dolayıdır."Aşık Çoban ve Karakoyun" hikâyesinde bu konunun işlendiği görülür.[2]

Telli çalgıların bulunuşu

Anadolu'da derlenmiş olan bir efsaneye göre Akbaba kuşu yakaladığı tavşanı ağaçta yerken bağırsağı yanlışlıkla bir dala takılarak gerilir ve orada kurur. Çıkan sesleri "Ilgıs" adındaki bir ruh duyarak çalmaya

başlar.[3] Bunu duyan avcılar sese gelirler ve bağırsaktan oluşan bu teli bir çubuğa gererek çalgı haline dönüştürürler. "Ilgıs" ise avcılara çubuğun altına bir kütük ekleyerek içini oymalarını söyler[4] (veya ilham verir). İlk telli saz böylece oluşur.

Dipnotlar

1. ^ Türk Kültüründe Çalgıların Ortaya Çıkışı ile İlgili Efsaneler, Hande DEVRİM KÜÇÜKEBE, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi, Yıl: 2016, Sayı: 9, Sayfa: 51-62
2. ^ Karakoyun Efsanesi (https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=15&Sayfa=32) 11 Şubat 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200211032915/http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=15&Sayfa=32)., İsmet Alpaslan (Ağrı yöresi), Milli Folklor Dergisi, Sayı: 15, Sayfa:31-32
3. ^ Sivas İlbeyli Yöresinden Derlenen Efsaneler", Kadir Pürlü, Revak 98, (Sivas Vakıflar Bölge Müdürlüğü yay.) Sivas-Aralık 1998, Sayfa:57
4. ^ Sivas Efsaneleri (https://archive.org/details/sivas-efsaneleri_202204), Kutlu Özen, 2001, Dilek Matbaası (Sayfa:349-350, "Ilgıs ve Saz Efsanesi" başlığı)

Ayrıca bakınız

- Aydın Ata
- Korkut Ata

Dış bağlantılar

- Karakoyun Efsanesi (http://www.sebinmedya.com/haberler/17983-kara-koyunun-efsanesi.html)

Müzik ile ilgili bu madde taslak seviyesindedir. Madde içeriğini genişleterek (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=M%C3%BCzik_mitolojisi&action=edit) Vikipedi'ye katkı sağlayabilirsiniz.